

IL-BAHAR TAL-GALILEA

Il-bahar tal-Galilea ffit imbidel komparattivament minn dak iz-zmien li fih Gesu' mexa' fuq ix-xtut tieghu u ghazel erba' sajjieda bhala l-ewwel dixxipli tieghu.

Hija ghadira pittoreska u b'ghamla ta' qalb, stabbilita qalb l-gholjiet fit-tramuntana ta' Izrael. Hija madwar 210 metri taht il-livel tal-bahar. Dan il-bahar ta' ilma helu ghandu tul ta' 21

km u 13 il-kilometru fil-punt l-aktar wiesgha b'fond li jlahhaq massimu ta' 43 metru. Ismijiet ohra li bih huwa maghruf huma l-Bahar tat-Tiberija, il-Lag ta' Gennesaret u (bl-Ebrajk) il-

Lag Chinnereth jew Kinneret.

Il-lag jiehu l-ilma fih mix-Xmara Gordan. Fi zmien Gesu' madwar 230 dghajsa kienu jbahhru fuq l-ilmijiet tal-lag biex jistadu. Is-sajjieda kienu mbaghad inixxfu l-hut u jesportawhom lejn id-dinja Rumana. Gesu' ghamel il-belt tas-sajd ta' Kafarnahum fic-centru tal-ministeru itineranti tieghu fil-Galilija, billi uza l-lag, id-dghajjes tieghu u x-xtut tieghu

biex ixxerred l-Aħbar it-Tajba tiegħu. Huwa kkalma maltempata, u anke mexa' fuq l-ilma.

Kien madwar l-ilmijiet generalment sereni tal-Baħar tal-Galilija li Ġesù beda' l-ministeru pubbliku tiegħu, jgħallem fis-sinagogi u jfejjaq lill-morda. Folol kienu jingabru madwaru , "għax għallem bħala wiehed li għandu l-awtorità, u mhux bħala l-kittieba tagħhom" (Matthew 7:29).

Il-muntanja tal-Beatudnijiet, maghrufa hekk minhabba li Kristu ppredika it-tmien beatudnijiet minn fuq din l-gholja, tinsab fuq ix-xatt tal-majjistral tal-lag bejn Kafarnaw u Tabgha, li huwa s-sit tradizzjonali fejn Kristu tema' il-folla b'hames hobziet u zewg hutiet.

Barra Tabgha hemm il-post fejn Kristu deher lil appostli wara li Huwa qam mill-imwiet. L-appostli kienu jistadu l-lejl kollu bi xbieki vojta. Eżatt wara s-sebħ Ġesù deherilhom u qalilhom fejn għandhom isibu; tefghu x-xbiek fejn indikalhom il-Mulej u ghamlu qabda mirakuluża. Gharfu li kien il-Mulej irxox.

Madwar kilometru fil-grigal ta' Tabgha hemm bajja zghira li għandha kwalitajiet akustici eccezzjonali. Hawnhekk huwa mahsub li Gesu' għallem il-parabbola li nsibu fil-vangelu ta' San Mark kap 4 versi 1-9 minn dghajsa ankrata fil-bajja.

Il-bajja semicirkulari, fin-naħa tal-Muntanja tal-Beatitudnijiet, hija waħda mill-aktar postijiet attraenti tul ix-xatt. Hija msejjaħ Sower's Cove jew il-Bajja tal-Parabboli.

L-inklinazzjoni tal-gholjiet tiffirma anfiteatru naturali, pjuttost bħal teatru Ruman. Ricerka akustika wriet li 7,000

persuna setgħu jisingħu persuna titkellem minn dghajsa fil-bajja.

Il-pellegrini li jittestjaw l-akustika, ġeneralment billi jaqraw rakkont mill- Evangelju, huma skantati dwar kemm iġġorr il-vuċi.

Minhabba l-posizzjoni geografika tiegħu, imdawwar bl-gholjiet, il-Baħar tal-Galilija huwa suxxettibbli għal taqlib kbir . Il-maltempati tat-tip li Ġesù kkalma (Mark 4: 35-41) huma periklu magħruf għas-sajjieda tal-Galilija

Fl-1986, waqt nixfa kbira meta l-livell tal-ilma waqa ', intlemhu fdalijiet ta' dghajsa tas - sajd antika fil-qiegh tal-lag. Kien dghajsa antika li hija mahsuba li kienet tintuza fi zmien Gesu' u d-dixxipli tiegħu. Laqqmuha d-dghajsa ta' Gesu' u issa tinsab għall-wiri b' mod permanenti wara restawr kbir u bil-ghaqal li sar fuqha biex tkun presevata.

Iz-zminijiet tal-lum wiehed jista' jara sajjieda jistadu bil-mod tradizzjonali fl-ilmijiet baxxi ta' l-ghadira u anke ohrajn jistadu matul il-lejl.

Mis-27 speċi ta' ħut fil-lag, l-iktar magħruf huwa mlaqqam Ħut ta' San Pietru . Din l-ispeċi (SAROTHERODON GALILAEUS GALILAEUS) tappartjeni għall-ġeneru tilapia. L-isem Għarbi tal-musht (comb) jirreferi għad-denb li jixbah il-moxt.

Il-laqam jirreferi għas-silta tal - Evangelju li fiha l-kollezzjonisti tat-taxxa tat - Tempju jistaqsu lil Pietru jekk Ġesù jhallasx it- taxxa tat - Tempju .

Meta Pietru jirritorna d-dar, Ġesù jgħidlu biex imur jistad u l-ewwel huta li “taqbad ifthilha halqaha u ghandek issib munita. Hudha u hallas ghalik u ghalija” kien ordnaluh Gesu’.- (Matthew 17: 24-27).

Partikolarita ta’ din il-huta hi li l-mara izzomm il-bajda f’halqha sakemm dawn ifaqqsu u ghal xi zmien iz-zghar jghumu lura fil-halq ta’ ommhom meta jhedded il-periklu.

Dan il-kwalita’ ta’ hut huwa maghruf li jtella’ gebel zghir u jzommu f’halqu.

Izda mhux kulhadd jaqbel li l-Ħut ta’ San Pietru kien musht. Nun Mendel, awtorità fuq il-Baħar tal-Galilija, u sajjied veteran, jgħid li l-musht jitma 'fuq il-plankton u għalhekk huma maqbudin minn xibka, mhux minn sunnara. Il-ħut li qabad Pietru, jemmen, kien barbel.